

«شاخص» سطح ۱/۵ را از دست داد؛ ارزش معاملات بازهم رکورد زد شکست دو حمایت در بورس تهران

بازار سهام در روز شنبه افتی اندک را به ثبت رساند، اما همین افت اندک کافی بود تا نماگر یادشده حمایت روانی ۱/۵ میلیون واحدی را از دست بدهد. اینطور که به نظر می‌رسد عواملی نظیر افزایش ریسک‌های انتظاری در کنار افت مداوم قیمت کامودیتی‌ها در بازارهای جهانی سبب‌شده تا در روز شنبه سرمایه‌گذاران بازهم رای به خروج از این بازار بدهند. در طول روز یادشده مبلغی در حدود ۲۲۹ میلیارد تومان از پول حقیقی‌ها از گردونه معاملات سهام خارج شد و ارزش معاملات خرد با قرارگرفتن در محدوده ۱۹۸۰ میلیارد تومان به کمترین حد در سال جاری نزول کرد.

در گرداب ترس

بازار سهام کم‌کم به پایان فصل مجامع نزدیک می‌شود؛ فصلی عموماً خوشنام که در سال جاری عمدتاً در رکود سپری شده است. بسیاری از کارشناسان بر این باور هستند که افت جدی اقبال به معاملات سهام در ماه‌های اخیر سبب‌شده تا خروج مداوم پول حقیقی در نهایت به دلیلی محکم برای کاهش ارزش معاملات خرد بدل شود. این امر موجب‌شده تا بازار سهام در فضایی رکودی قرار گیرد که برون‌رفت از آن به‌نظر بسیاری از کارشناسان نیازمند تغییری جدی در فضای کلان اقتصاد یا رویکردهای سیاستی است. به‌دنبال همین اتفاقات روز شنبه در بورس تهران خروج پول از چرخه معاملات سهام بازهم تداوم یافت و ارزش معاملات خرد برای نخستین بار از تاریخ ۲۵ اسفند ماه ۱۴۰۰ به زیر ۲ هزار میلیارد تومان رسید. این امر در شرایطی روی داد که افت میانگین وزنی قیمت‌ها مجدداً در این روز تداوم یافت تا کاهش اقبال عمومی به خرید سهام این بار خود را در پس‌رفتن

شاخص کل بورس به زیر سطح یک میلیون و 500 هزار واحدی نمایان کند.

معاملات روز شنبه را بیش از هر چیز می‌توان از ساز ناکوک بازارهای جهانی متاثر دانست. معاملات نخستین روز هفته در شرایطی آغاز شد که چند روزی است فضای دادوستدها چندان به نفع بازارهای جهانی کالایی نبود. همین امر سبب شد تا پس از افت قابل‌توجه قیمت‌ها در روزهای پایانی هفته اخیر تداوم ریزش قیمت در بازار سهام به شکلی مداوم ادامه یابد.

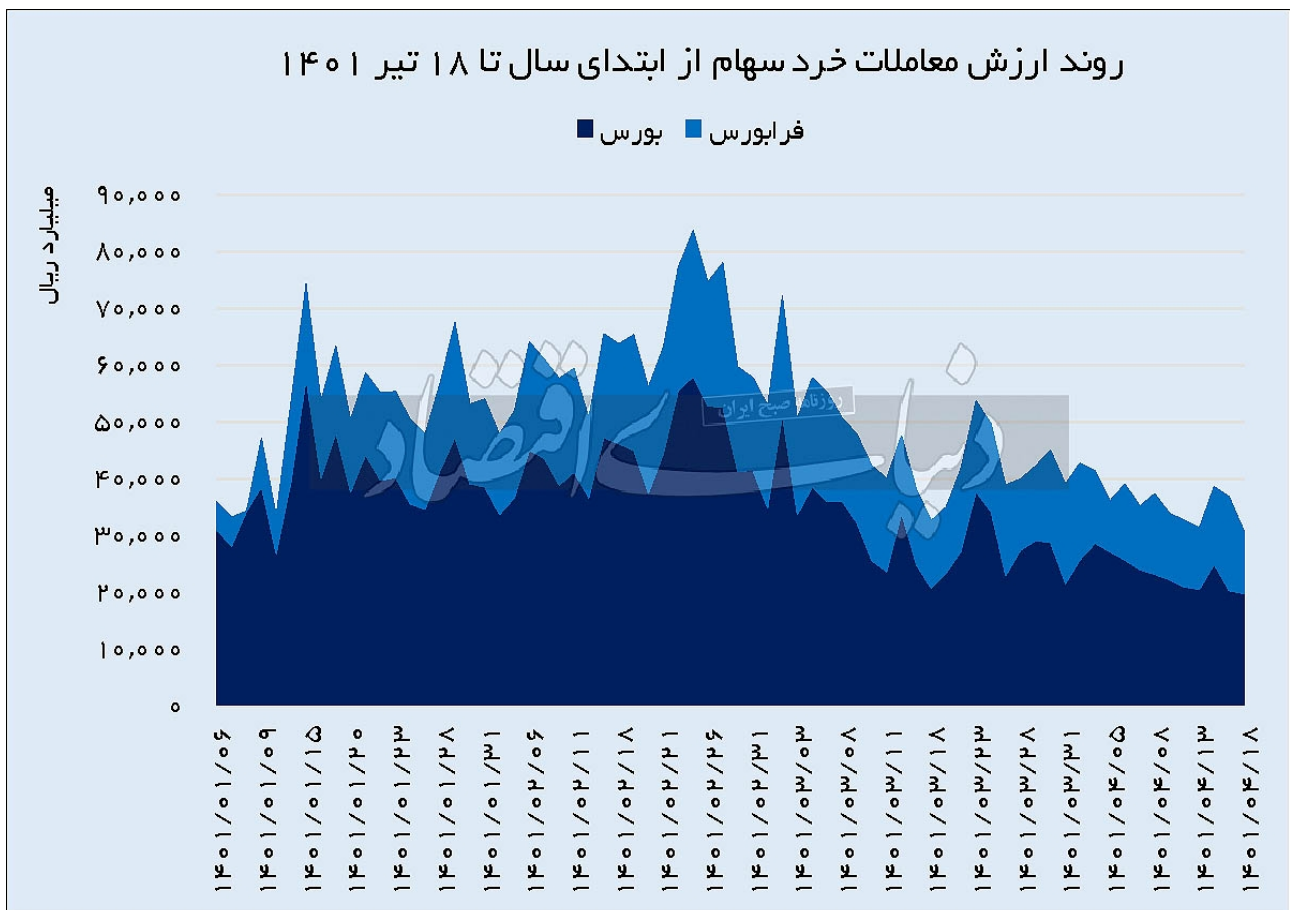
همان‌طور که نوسانات معاملاتی روز چهارشنبه در بورس و فرابورس نشان می‌داد در این روز افت قیمت در بسیاری از نمادهای کامودیتی‌محور به حدی بود که سبب شد تا عقبگرد دماسنج اصلی بازار سهام به میزان 8 هزار واحد، کل رشد سه روز قبل از آن را بی‌اثر کند.

چنین تغییری حکایت از آن دارد که میل به ریزش در بازار یادشده هم‌اکنون حتی با وجود افت قابل‌توجه نقش سرمایه‌گذاران حقیقی در بازار سهام بیشتر از میل به صعود قیمت‌ها است، چراکه به‌جز روزهای معاملاتی اخیر در بسیاری از هفته‌های بعد از بازگشت شاخص کل از محدوده یک میلیون و 600 هزار واحدی تقریباً هیچ حرکت ادامه‌دار و پر قدرتی در جهت افزایش قیمت‌ها در بورس یا فرابورس مشاهده نشده است.

این‌طور که به‌نظر می‌رسد عملکرد شاخص‌ها تحت‌تأثیر بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران در روزهای اخیر به حداکثر رسیده و حتی با به‌وجود آمدن سکون نسبی در سایر بازارهای رقیب، بورس هم‌اکنون در ذهن سرمایه‌گذاران شأن‌چندانی برای رشد ندارد؛ این در حالی است که در روزهای قبل قیمت ارز در سامانه نیما تحرکات امیدوارکننده‌ای داشته است، با این‌حال رسیدن قیمت دلار از محدوده 23 هزار تومان تا 26 هزار تومان ظرف یک‌ماه اخیر نیز نتوانسته ورق را به نفع بازار سهام برگرداند، در واقع بی‌اعتمادی به قیمت‌های فعلی در بازار سهام به حدی بالاست که تداوم کاهش خرید و فروش‌ها ارزش معاملات خرد در بورس را به محدوده 1980 میلیارد تومان رسانده است. رقم یادشده در تاریخ 28 اردیبهشت‌ماه در کل سال جاری توانسته بیشترین رقم را از خود به نمایش بگذارد،

به طوری که ارزش معاملات خرد در این روز 5800 میلیارد تومان بوده است.

بسیاری از کارشناسان بر این باور هستند که با تداوم روند فعلی عملا جریان نقدشوندگی بازار را کاهش خواهد داد؛ چراکه کاهش تعداد معاملات وضعیتی خود تقویت شونده دارد و می‌تواند سایرین را نیز حتی با وجود ایجاد موقعیت‌های مناسب برای سرمایه‌گذاری از خرید سهام بازدارد. دلیل این امر اهمیت بالای ریسک نقدشوندگی است که در بازارهایی نظیر سهام ریسکی مهم به‌شمار می‌آید.

اهمیت روانی سطوح شاخص

همان‌طور که در ابتدای این گزارش نیز مورد اشاره قرار گرفت، در خلال معاملات روز شنبه نماگر اصلی بازار سهام نتوانست در محدوده قبلی خود دوام بیاورد و در نتیجه سطح

یک میلیون و 500 هزار واحدی را از دست داد. عقب‌نشینی از این سطح در شرایطی انجام شده که دامسج اصلی بورس پیش از این نیز دو مرتبه راه رسیدن به این سطح وزن‌کشی عرضه و تقاضا را به نفع خریداران به اتمام رسانده بود، اما در ادامه راه این پیشروی چندان دوامی نیاورد و پس از هر بار رسیدن به سطح یادشده روند صعودی نوپا متوقف شد.

در حال حاضر به نظر می‌آید که به سبب وضعیت موجود در بازارهای جهانی و افت قابل‌توجه خریداران دلار در بازار ارز، بورس نیز از شانس چندانی برای صعود برخوردار نباشد، با این حال این به آن معنی نیست که روند کنونی بازار سهام با رسیدن شاخص به زیر محدوده 5/1 میلیون واحدی به آسانی در سطوح منفی تداوم خواهد یافت. دلیل چنین مدعایی در شرایط فعلی این است که آنچه که هم‌اکنون در بورس روی می‌دهد؛ در واقع نه به دلیل پافشاری سرمایه‌گذاران به عدم‌ارزندگی سهام بلکه صرفاً ناشی از عدم اطمینان در شرایط فعلی است. در ماه‌های گذشته بارها به وضوح مشاهده کردیم که افت قیمت سهام بیش از آنکه در پس خود دلایلی مانند کاهش قیمت‌های جهانی یا کاهش انتظارات تورمی را در پی داشته باشد ناشی از ترس مردم عادی از آینده است، در واقع میزان ابهام هم‌اکنون به حدی زیاد است و از طرفی دیگر شرایط اقتصادی به حدی نابسامان است که کمتر کسی می‌داند با پول خود چه باید بکند.

دلیل این امر بی‌تصمیمی است که مسکوت‌ماندن مذاکرات برجام در ابتدای سال به وجود آورده بود و در ادامه نیز ابهامات بسیار آن سبب شد تا همین ترس و نااطمینانی در بازارها افزایش پیدا کند، در واقع تحولات ماه‌های اخیر در بازارهای جهانی که منجر به رشد قابل‌توجه بهای کالاهای اساسی در بازارهای مربوطه شده بود، اگر در شرایطی دیگر روی می‌داد که در آن ترس از آینده در میان سرمایه‌گذاران در حالتی حداقلی باشد، احتمالاً روزهای بهتری را در بازار شاهد می‌بودیم. چه بسا شاخص کل می‌توانست در این شرایط راه خود را به سمت سطوح بالاتر باز کند و تا نزدیکی رکورد تاریخی نیز خود را بالا بکشد.

حال اما به نظر می‌آید که با افت شاخص کل بورس به زیر کانال 5 / 1 میلیونی زمینه روانی لازم فراهم شده تا بازار به شکلی واقع‌بینانه‌تر به وزن‌کشی ترس در معاملات خود بپردازد. ممکن است در روز معاملاتی جاری یعنی دوشنبه سطح ازدست‌رفته به راحتی بازپس گرفته شود و از این رو شکست فعلی، شکستی نامعتبر تلقی شود، با این حال اگر افت نماگر بازار به زیر سطح یادشده ادامه یابد حاکی از این واقعیت خواهد بود که بازار ریسک موجود را بیش از سود شرکت‌ها می‌داند. این قیمت همان عدم‌النفع احتمالی است که فروشندگان با عدم‌نگهداری سهام در قالب ازدست‌دادن سود برخی از شرکت‌ها می‌پردازند. البته ذکر این نکته هم ضروری است که معطل ماندن برجام به عنوان یک عامل روانی اثرگذار تنها دلیلی نیست که در کنار کاهش قیمت‌های جهانی بازار را به خود مشغول کرده است. در حال حاضر اگرچه تقریباً یک‌ماه از شروع تابستان گذشته و به لطف کاهش قیمت بیت‌کوین، قطعی برق به جان بازارها نیفتاده است، با این حال این بیم وجود دارد که در ادامه تابستان با گرم‌تر شدن هوا این مساله بازارها را تهدید کند.

به جز این عامل نیز موارد دیگری نظیر امنیت سایبری صنایع فولادی و ... هم هست که شاید مجال پرداختن به آنها در این نوشته کوتاه میسر نباشد.

در آینه ارقام

اما از مسائل مختلف روی‌داده در بازار و دلایل آنها که بگذریم، بررسی معاملات روز شنبه از جهت اعداد و ارقام به ثبت رسیده در آن خالی از لطف نیست. همان‌طور که پیشتر نیز اشاره شد در روز معاملاتی قبل ارزش معاملات به حدود 1980 میلیارد تومان رسید که کمترین رقم به ثبت رسیده از ابتدای سال جاری تاکنون است، با این حال این تنها عددی نبوده که در روزهای گذشته گواهی از ناکامی را در بورس تهران به نمایش گذاشته است. در روزهای گذشته خالص خرید حقوقی مجدداً مثبت بود تا همین سنجه گواهی بر خروج پول از بورس باشد. معاملات روز شنبه نشان می‌دهد که خالص فروش حقیقی‌ها طی این روز به میزان 229 میلیارد تومان رسیده که در ماه‌های اخیر به شکلی بی‌وقفه و دائمی ادامه داشته است. این رقم در واقع گواهی است بر کاهش تمایل سرمایه‌گذاران به خروج

از بازار که به شرح دلایل آن در ابتدای همین گزارش پرداخته شد.